

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył wydać do ministra handlu i rolnictwa, *Macieja Konstantego hrab. Wickenburga* następujące najwyższe pismo odręczne:

Kochany hrabio Wickenburg. Czuję się spowodowanym uwolnić Cię miłościwie na własną Twoją prośbę od funkcji Mego ministra handlu i rolnictwa, przenosząc Cię z uznaniem Twojej długoletniej wiernej i znakomitej służby, w stały stan spoczynku.

Schönbrunn, 20. października 1863.

Franciszek Józef r. w.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem własnoręcznem pismem z 20. października r. b. mianować najtąskawiej Swego tajnego radcę *Macieja Konstantego hrab. Wickenburga* dożywotnym członkiem izby panów Rady państwa.

Część nieurzędowa.

Lwów, 26. października.

Przybycie posłów siedmiogrodzkich do rady państwa spowodowało niektóre dzienniki węgierskie do gorącego przemawiania za wzięciem udziału przez naród węgierski w ogólnej konstytucji państwa dyplomem październikowym i patentem lutowym zapewnionej. *Sürgöny* słusznie na to zwraca uwagę, iż ludy pospołu z Węgrami kraje węgierskie zamieszkujące, zniecierpliwione zupełnem odosobnieniem, i widząc się pozbawione wszelkich swobód konstytucyjnych odwróca się od Węgrów i wyprzedza ich w przystąpieniu do swobód ogółu monarchii. Dziennik ten zbija następnie zarzuty, jakoby Węgry przystąpieniem do konstytucji całej monarchii, autonomię swoją utracić miały, bo autonomia ta właśnie aktami wyżej powołanemi wyraźnie zastrzeżoną im została.

Sürgöny słusznie uważa, iż dyplom październikowy i patent lutowy nie mniejsze mają znaczenie niż sankcya pragmatyczna, którą Węgry przez pięć ćwierci wieku za palladium wolności swej uważały. Wszakże i sankcye te Węgrzy długo przyjąć się wzbraniali, z obawy, izby autonomii ich nie nadwężyła i w prostą prowincję monarchii ich nie zamieniła, stało się więc, iż trójjedne horwackie królestwo sankcye tę o 16 lat wcześniej niż Węgry przyjęło.

Spodziewać się można, iż głosy w Węgrzech podnoszące się, skłonia stronnictwo przeciwnie przystąpieniu do swobód całej monarchii łaską Najjaśniejszego Pana nadanych, do rozważnego zgłębienia obecnej sytuacji i do zaniechania biernego oporu, który blisko połowę monarchii życia konstytucyjnego dotąd pozbawił.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 23. października. (Czynności rady miejskiej.) Wczoraj wieczór odbyło się pod przewodnictwem burmistrza pana *Kroebła* posiedzenie rady miejskiej. Obecnych radnych było 67. Po odczytaniu i przyjęciu protokołu ostatniego posiedzenia, radny ksiądz *Formanios* wniósł następującą interpelację: Jeszcze w maju r. b. uchwaliła rada nabyć realność na Łyczakowie dla umieszczenia w niej szkoły trywialnej, i upoważniła sekcye 5tą do zajęcia się tą sprawą. Sekcya wyznaczyła osobną komisję do wyszukania stosownej realności. Komisya ta uznała zgodnie z sekcją realność nabytą przez księżnę Sapieżynę dla Domu Opatrzności za najdogodniejszą do umieszczenia szkoły i weszła w układy z przełożoną Domu Opatrzności o zakupno tej realności. Przełożona oświadczyła, że gotowa jest odstąpić gminie rzeczoną realność za sumę 3000 zł. m. k. i deklarowała się oraz że do września czekać będzie decyzji rady. Sekcya przedłożyła projekt nabycia tej realności jeszcze w sierpniu magistratowi, gdzie dotąd ta sprawa zalega. Zapytuje przeto radny ks. *Formanios* pana burmistrza, co się z tem sprawozdaniem sekcji stało i dla czego magistrat nie kupuje tej realności. — Pan burmistrz oświadczył, że na przyszłym posiedzeniu na powyższe zapytanie odpowie. Dalej oznajmił przyzujący, że radny p. *Nadwodzki* prosi, ażeby go z sekcji 3ej przydzielono do sekcji 1ej ze względu na to, że sekcya 1. potrzebuje wzmocnienia, rada uchwała uczynić zadość żądaniu p. *Nadwodzkiego*.

Przystąpiono potem do porządku dziennego i załatwiono następujące sprawy.

1. Na wniosek sekcji 3. (sprawozdawca radny p. *Boczowski*) uchwalono otworzyć kredyt dodatkowy w kwocie 3000 złr. na bruki trotuarów i ulic i przyznaczono adjunktowi miejskiego urzędu budowniczemu p. *Lieblowi* w uznaniu jego gorliwości remuneracyę w kwocie 100 zł. w. a.

2. Na wniosek tego samego sprawozdawcy zatwierdzono ofertę p. *Przybylskiego* względem dostawy 67 sągów kubicznych kamienia z góry Lesienieckiej za cenę 19 zł. 50 c. od sąga.

3. Sprawozdawca sekcji 2. radny p. *Dr. Pfeifer* wnosi, ażeby z pominięciem odbytej w tym względzie licytacji wydzierżawić p. *Janowi Götzi* wyszynk trunków na dworcu kolei żelaznej za roczną kwotę 1600 złr. na lat trzy. Na wniesioną przez radnego barona *Lewartowskiego* poprawkę popartą przez radnych pp. *Adamskiego* i *Slaskiego* uchwalono wydzierżawić rzeczzone prawo wyszynku p. *Götzi* tylko na rok jeden, a to ze względu na to, iż kontrakt pana *Götza* z zarządem kolei względem trzymania traktyerni na dworcu także tylko na jeden rok jest zawarty.

4. Na wnioski sekcji 2. (sprawozdawca radny p. *Bożewicz*) zatwierdzono ofertę p. *Wernera* na dostarczenie papieru i potrzeb kancelaryjnych na rok 1864 za cenę o 3% niższą od przeszłorocznej; dalej zatwierdzono ofertę p. *Kostiuka* względem dostarczenia robót introligatorskich na r. 1864 po cenie o 50% niżej od ceny fiskalnej.

5. Na wniosek naglący sekcji 3. (sprawozdawca radny p. *Slaski*) uchwalono odstąpić p. *Duchyńskiemu* promień ćwierćcalowy wody z wodociągu miejskiego na *Chorażczyźnie* na czas nieograniczony z roczną kwotą 45 zł. Uchwalono oraz na wniosek radnego *Dr. Hofmana*, ażeby tak z p. *Duchyńskim* jak i z pp. *Mikolaschem* i *Götzem*, którzy użytkują z wodociągów miejskich, spisane zostały formalne kontrakty prawne.

6. Na wniosek sekcji 4. (sprawozdawca radny *Dr. Gębarzewski*) uchwalono: a) cofnąć dawniejszą uchwałę względem podania do wys. ministryum prośby o przywrócenie dawniej istniejących przepisów względem stawienia kontyngensu rekrutów osobno z ludności chrześcijańskiej a osobno z żydowskiej według pewnego stosunku; b) ławdójtom za ich gorliwość przy rekrutacji przyznać remuneracyę po 50 zł. w. a.; c) komisarzowi konskrypcyjnemu p. *Dobrowskiemu* w uznaniu jego gorliwości udzielić remuneracyi 100 zł. w. a.

7. Na wniosek sekcji 2. (sprawozdawca radny p. *Mańkowski*) uchwalono, ażeby realności miejskie dotąd nie asekurowane zabezpieczyć w krakowskiem towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń od ognia. Wniosek dodatkowy radnego ks. *Formaniosa*, ażeby i budynki kościelne, do których gmina konkuruje, także zostały asekurowane, odesłany został do sekcji.

8. Na wnioski sekcji 5 (sprawozdawca radny p. *Jabłoński*) uchwalono przyjąć rezygnacyę radnego p. *Karola Dworskiego* i powołać na jego miejsce zastępcę p. *Edwarda Winiarza*. Przyjąć rezygnacyę księdza biskupa *Manastyrskiego* i nadać mu w uznaniu znakomitych zasług jego około dobra gminy, honorowe obywatelstwo miasta Lwowa; do rady zaś powołać zastępcę p. *Hilarego Szwedzickiego*. Przyjąć rezygnacyę radnego p. *O. M. Goldbauma* i powołać do rady zastępcę p. *Dra Blumenfelda*. Przyjąć rezygnacyę radnego p. *Henryka Lanerego* i powołać do rady zastępcę p. *Milinga* tymczasowo aż dopóki proces p. *Pietzcha* z miastem nie zostanie załatwionym.

9. Na wnioski tej samej sekcji odmówiono *Kasprowi Dakanowi* bednarzowi i *Janowi Literakowi* slusarzowi dla braku dostatecznych legitymacji przyjęcia do gminy. Zaś *Teofilowi Matuszewskiemu* piekarzowi i *piernikarzowi* udzielono obywatelstwo miejskie a *Piotra Ruchalskiego* slusarza przyjęto do gminy.

10. Na wniosek sprawozdawcy radnego *Dr. Smiałowskiego* przyznano wdowie po dozorczy arestów miejskich *Herkuc* pensyę po 15 centów dziennie od czasu śmierci męża.

Posiedzenie zamknięto o godzinie 1/2 9 wieczór.

Kraków, 24. października. *Krak. Ztg.* pisze: Czas powtarza dziś w kronice podany w wczorajszym numerze *Krak. Ztg.* „urzędowy raport“ o wypadku d. 18. b. m. (pojmanie 90 ludzi itd.) i pisze: „Przedwczoraj zaś doniesiono, że wzięto ich 160, a jest to jedna i ta sama wiadomość. Myśmy słyszeli tylko o wzięciu 80 ochotników.“ Odpowiadamy na to, że tu chodzi o dwie całkiem odmienne wiadomości. Pierwsze spotkanie miało miejsce pomiędzy *Łętownią* a *Groblami*, drugie pomiędzy *Łęzajskiem*, i — jak się dziś bliżej dowiadujemy — *Tarnogórą*. Tam było powstańców 1000, tu tylko 300. Ostatnia ekspedycya składała się z 3 kolumn. Jedna z nich, całkiem uorganizowana, licząca około 3000 ludzi przybyła z rozmaitych stron na dworskich wozach drabiniastych na punkt zboru pomiędzy *Mielcem* a *Kolbuszową*, ruszyła na *Maydan*, *Dębno* ku *Dzikowu* (*Tarnobrzeg*), i tu miała zajęcia z patrolami wojskowemi, a jeden z jej oddziałów zabił z zasadzki podoficera zandarmeryi *Joana*. Druga kolumna, która licząc około 1000 ludzi, szła równolegle z *Sanem* ku *Krzyszowu*, była napadnięta pomiędzy *Łętownią* a *Groblami*, i straciwszy w tym ataku około 60 ludzi, była dalej ścigana przez c. k. wojsko. Trzecia kolumna licząca około 300 ludzi (pod dowództwem majora *G.*) dążyła tuż nad *Sanem* ku *Krzyszowu*. Ta kolumna została zatrzymana przez c. k. wojsko pomiędzy *Łęzajskiem* i *Tarnogórą*, i poniosła stratę 90 ludzi jak to potwierdzają wczorajsze doniesienia „*Kroniki*“ i nasze.

Przedwczoraj przez nas doniesione przytrzymanie patrolu austriackiego przez powstańców miało miejsce d. 18. b. m. wieczorem w lesie Dębickim niedaleko Majdanu (powiat Tarnobrzegski). Na wiadomość o tym wypadku przyniesioną przez chłopą, wysłano tam d. 19. zrana patrol złożony z piechoty, huzarów i żandarmów, który powstańcy powitali wystrzałami. Wojsko austriackie odpowiedziało ogniem, dwóch powstańców padło, trzech było zranionych, i nareszcie patrol przytrzymany — został oswobodzony. Następującej nocy, powstańcy w sile przeszło 1500 ludzi przeszli przez Wisłę idąc na Hutę Komorowską, Krasieczyn, Gołogo Wola, Annapole, Dymitrów Wielki, Koło, gdzie Czachowski objął dowództwo i odebrał od oddziału przysięgę. Dnia 20. koło godz. 5. po południu słyszano po tamtej stronie ognie tyralierski, który jednak za godzinę ustał. Zdaje się, że Rosyanie, którzy wyszli na spotkanie nowego oddziału, musieli ustąpić.

W nocy z 17. na 18. b. m. c. k. wojsko zabrało powstańcom pod Łętownią 28 sz. wielkich rakiet z granatami i 17 sz. małych rakiet bez kul, tudzież 27.000 ostrych naboju.

Tej samej nocy patrol wojskowy przytrzymał między Rzeszowem a Trzebowniskiem dwa wozy z 12 pakami zawierającymi rzeźmie, bieliznę i inne rekwizyta wojskowe, przeznaczone dla powstańców, i aresztował człowieka, który prowadził ten transport.

O zastrzeleniu podoficera żandarmeryi (Joana) donoszą co następuje: Prowadził on patrol huzarów przeznaczony do ścigania oddziału powstańców, który ruszył ku Tarnobrzegowi. Gdy jechali wzdłuż lasu pod Dębem, padło na nich z gestwiny kilka strzałów. Żandarm Joan pospieszył sam w zarośla, i tam padł przeszyty trzema kulami. Nazajutrz znaleziono jego zwłoki zakopane w ziemi na 2 stopy. Jedna kula trafiła go w serce, druga w grzbiet, trzecia w prawe ramię, oprócz tego otrzymał pchnięcie w prawe udo. Kule były jeszcze w ranach. Joan musiał być otoczony, i zastrzelony z nienacka.

Wiedeń, 24. października. (*Nowiny dworu.*) Jego ces. Mość udzielał wczoraj zrana przez kilka godzin posłuchania i przyjmował między innymi także deputacyę okręgu Alservorstadt, która upraszała o zmiany tej historycznej nazwy na „Rudolphstadt.“ — Arcyksiążę Karol Ludwik odjechał wczoraj wieczorem do Gracu.

(*Wiadomości bieżące.*) *Jener. Kor.* dowiaduje się, że petycja, którą niedawno doreczyła Najjaś. Panu na prywatnej audyencyi deputacya bukowińska względem subwencyi dla bukowińskiego funduszu indemnizacyjnego, nadeszła już dla dalszego rozważenia i niezwłocznego zdania sprawy z kancelaryi gabinetowej do Jego Excelencyi ministra stanu.

Dzień odjazdu Jego Exc. kanclerza nadwornego hrab. *Nadasdy* nie jest dotąd jeszcze z pewnością oznaczony, zdaje się jednak, że odjazd jego nastąpi w pierwszych dniach przyszłego tygodnia. Urlop jego opiewa tymczasem na trzy miesiące, a pod niebytność jego załatwiać będzie sprawy siedmiogrodzkiej kancelaryi nadwornej wicekanclerz nadworny baron Reichenstein.

(*Czynności wydziałów rady państwa.*) Wydział do obrady wstępnej nad nowymi podatkami, na posiedzeniu wieczornem dnia 21. października zajmował się dalszem badaniem pojedynczych postanowień ustawy względem podatków zbytkowych. Uchwalono, aby dwie kategorie służby, były oddzielone jak w projekcie rządowym, a mianowicie: a) służący, i b) służący wyższego rzędu. Podczas gdy pierwsza kategoria ma oznaki bardzo wyraźne, uchwalono względem drugiej ściślej oznaczone pojęcie, aby dowolności organów finansowych jak najmniej zostało pozostawione. Sformułowanie jednak zostawiono tymczasowo w zawieszeniu.

Co do pozycyi podatkowych, zmieniono projekt rządowy w następujący sposób. Przy służbie gospodarstwa domowego złożonej z kilku osób, ustanowiono dla miasta podatek za trzeciego służącego w kwocie 3 zł. (zamiast 2 zł. według projektu rządowego) za czwartego 4 zł. (zamiast 2 zł. według projektu rządowego) itd., jednak najwyższa kwota wynosi podobnie 10 zł. Na prowincyi zaś, trzeci służący ma być wolny od podatku, za czwartego będzie się płacić 2 zł. za piątego 3 zł. itd. Szczególniej Galicyanie obstawili za tem, że na prowincyi, mianowicie w dworach pojedynczych, trzeba trzymać więcej sług jak po miastach, ponieważ niepodobna obejść się bez szwaczki, praczki, wyrostka do posyłek itd. wiele też sług trzyma się w domu z miłosierdzia.

Co do powozów zmieniono projekt rządowy w ten sposób, że tylko w Wiedniu kwota podatkowa wynosić będzie 10 zł., zaś w Tryeście, Wenecyi, Peszcie, Pradze tylko 8 zł.

Dnia 23. b. m. obradował dalej wydział względem zaprowadzenia nowych podatków, a mianowicie nad podatkiem *zbytkowym*. Stosownie do uchwały powziętej względem opodatkowania powozów ustanowił wydział kwotę podatkową, od 1 konia w Wiedniu na 10 zł., w Peszcie, Pradze, Tryeście, Wenecyi na 8 zł., a dalej podług projektu rządowego. Przy obradowaniu nad uwolnieniem od tego podatków proponowano ze strony Galicyanów ze względu na stosunki galicyjskie uwolnienie dla właścicieli dóbr, ponieważ mieszkając w znacznej odległości od siebie potrzebują koniecznie powozów i koni, na jeden powóz i dwa konie, a dla duchownych na prowincyi uwolnienie od podatku na jeden powóz; ale wnioski te zostały odrzucone. Natomiast przyjęto uwolnienie od podatku co do sług, liczących mniej niż 15 lat wieku. Orzeczenie „wyższych sług“ zatrzymane zostało podług projektu rządowego. Obrady nad materyalnemi postanowieniami projektu podatku zbytkowego zostały już ukończone, zaś postanowienia względem rozkładu i poboru od-

łożone zostały aż do obrad nad innymi podatkami, z którymi zostają w związku.

Na ostatniem posiedzeniu wydziału finansowego obradowano nad budżetem *indemnizacyi*, i załatwiono go. Ministerstwo finansów udzielało w tym względzie wszelkich wyjaśnień. — Wydział względem kolei ze Lwowa do Czerniowiec zmodyfikował o tyle swoją uchwałę co do pobierania szyn na tę kolej wyłącznie z fabryk krajowych, ażeby wyroby krajowe tylko wtedy miały pierwszeństwo, jeżeli ceną i gatunkiem równają się zagranicznym. Uchwała ta opiera się na gotowości zapytywanych w drodze telegraficznej angielskich przedsiębiorców przyjęcia na siebie takiego zobowiązania. Powody przytoczone przeciw bezwarunkowemu obowiązkowi pobierania szyn z fabryk krajowych okazały się stanowczo przeważającami.

(*W sprawie węgierskiej.*) Dziennik węgierski *Sürgöny* rozpoczął temi dniami szereg artykułów wstępnych, w których dowodzi, że Węgry jeżeli nie inaczej, to moralnie będą zmuszone wstąpić do Rady państwa dla wspólnego załatwiania spraw wspólnych. A nawet autonomia i konstytucya Węgier nie może być pod innym warunkiem zapewniona, jak tylko przez udział w Radzie państwa. „Nie jest to wprawdzie rzecz małej wagi — powiada autor w pierwszym artykule — piękną przeszłość historyczną, którą przodkowie uświęcili krwią swoją, wyrzucić z księgi dziejów i ustaw dla wymagań czasu; ale nierównie gorzej jest jeszcze żądać, ażeby naród dla dogodzenia ambicyi historycznej, lub dla zachowania czezych form tylko, zostawał bezczynnym i marniał.“ W drugim zaś artykule z 23go b. m. oświadcza się *Sürgöny* stanowczo za przyjęciem i wcieleniem patentu lutowego. Zwracając uwagę na to, że przyjęcie sankcyi pragmatycznej nastąpiło o dziesięć lat później niż w Siedmiogrodzie, dowodzi autor, że wszelkie obawy przegłosowania w Radzie państwa są niesprawiedliwione, i żąda w końcu jak najspieszniejszego przyjęcia, ażeby inne narodowości, znuzone czekaniem, nie głosowały bez Węgrów.

(*Posiedzenie izby deputowanych z d. 23. października.*)

Na ławie ministeryalnej J. E. pp. ministrowie Lasser, Plener, Hein później Schmerling.

Po odczytaniu protokołu, nowo wstępujący członek z Siedmiogrodu Jerze Barich składał przyrzeczenie, i następuje zakomunikowanie przedmiotów świeżo nadeszłych.

Pierwszym przedmiotem porządku dziennego jest pierwszy odczyt traktatu względem spłacenia cła na Skaldzie.

Prezydent proponuje przekazać go dla zdania sprawy wydziałowi z 9 członków wybranemu z sekeyi.

Izba przystępuje do wyboru. Wybrani zostali: Hr. Kuenburg, Kuranda, hr. Vrints, Winterstein, br. Doblhof, hr. Wrba, Putzer, Steffens, Schindler.

Drugim przedmiotem porządku dziennego jest wybór wydziału do reformy podatków. Według uchwały poprzedniego posiedzenia, wydział ma składać się z 16 członków z grup krajów, i 5 z całej izby. Na wniosek prezydenta wybory odbywają się oddzielnie, a najprzód wybór 16 członków z grup krajów.

Wybrani zostali: Z Niższej i Wyższej Austrii i Salzburga: Winterstein, z Czech; Dr. Obst; z Morawii i Szlaska: Hr. Eugeniusz Kinsky i Skene; z Tyrolu i Vorarlbergu: Froschauer, i br. Ingram; z Styryi, Karyntyi i Krainy: Rosthorn; z Gorycyi, Tryestu, i Gradyjski, Perinp, i Degli Alberti; z Galicyi i Bukowiny: Grocholski i Kuziemski; z Siedmiogrodu Gull i Puscarin; następnie przez wybory uzupełniające: z Niższej i Wyższej Austrii i Salzburga: Heyss, z Czech: Dr. Stamm; z Styryi Krainy etc.: Kaiserfeld. — Następuje wybór 5 członków z izby; wybrani zostali: Br. Doblhof, Dr. Herbst, Hopfen, Bachofen, a przez wybór uzupełniający: Hr. Rothkirch.

Trzecim przedmiotem porządku dziennego jest wybór sekretarzy. Izba przystępuje do wyboru, rezultat skrutynium będzie oznajmiony na przyszłym posiedzeniu.

Przyszłe posiedzenie we wtorek.

Francya.

Paryż, 22. października. (*Różne wiadomości.*) Cesarz przyjmował dziś deputacyę meksykańską. Życzył jej szczęścia pod względem skutku jej misyi i oświadczył sympatyje swoje dla odrodzenia Meksyku.

Król Jerzy grecki opuścił już Paryż, udając się do Tulonu.

Monitor zamieścił nominacyę ministra sprawiedliwości, pana Baroche, na senatora; do której to posady przywiązana jest pensya 30.000 franków.

La France donosi, że rewia gwardyi odbyła się bez żadnej manifestacyi politycznej. Jenerał Montebello wraca dziś na posadę swoją do Rzymu. Dziennik ten zapewnia, że jenerał Montebello był zawsze w najlepszym porozumieniu z Ojcem św. i kardynałem Antonellim.

Według doniesień z Santo Domingo, murzyni powstawszy przeciwko Hiszpanom, do lasów ich wyparli i przywrócili rzeczpospolitą krajowcom pod prezydencyą jednego pułkownika. Jak wiadomo, murzyńska ta rzeczpospolita przed kilkoma laty sprzedana była Hiszpanom przez swego prezydenta. Sądzą w Paryżu, iż zdobycie na powrót i uspokojenie tego kraju, wciągnie Hiszpanię w ściślejszy związek z zamorską polityką Francyi.

Rosya.

Petersburg, 16. października. (*Rozporządzenie względem stowarzyszeń francuskich.*) *Pocztą półn.* donosi:

Ukazem rządzącego senatu z dnia 2. października r. b. ogłoszoną została następująca uchwała rady państwa, zapadła na wniosek ministra skarbu, a zatwierdzona przez Najjaśn. Pana na dniu 9. września:

„Prawo nadające francuzkim bezimiennym stowarzyszeniom możność korzystania w Rosyi z swych przywilejów, ma być określone tak: „Francuzkie bezimienne stowarzyszenia akcyonaryuszów i inne spółki handlowe, przemysłowe i finansowe, ustanowione we Francyi pod nazwą towarzystw z odpowiedzialnością ograniczoną, mogą używać w Rosyi wszelkich swych przywilejów, a między innymi prawa obrony sądowej, stosownie do przepisów prawa rosyjskiego“.

Jajta, 1. października. (*Podróż Cesarza.*) Dziś o godzinie 1szej z południa raczył tu przybyć morzem na parostatku „Tygrys“ Najjaśn. Cesarz. Spotkanie Jego Ces. Mości było pełne zapału. Jak tylko parostatek ukazał się za przylądkiem, korweta wojenna powitała go 31 wystrzałami. Na spotkanie Jego Ces. Mości raczył przybyć do przystani: z Liwadyi Najjaśn. Cesarzowa z Cesarzewiczem następcą tronu i Wielką Księżniczką, a z Oriandy Wielki Książę Konstanty Mikołajewicz z Wielką Księżną Alexandrą Józefówną i dostojnymi swymi dziećmi. Jego Ces. Mość przybywszy do przystani, wspaniale przystrojonej kwiatami, chorągwiami i transparentami, przyjął powitanie. Gmina tatarów krymskich miała zaszczyt ofiarować chleb i sól. Liczne zgromadzenie ludu wydawało ciągle okrzyki „hurra“. Uprzejmie ukłoniwszy się ludowi Jego Ces. Mość raczył wsiąść wraz z Najjaśn. Panią do powozu i odjechał do Liwadyi. Wieczorem miasto świetnie było iluminowane. Mamy tu jak najpiękniejszą pogodę, ciepło, spokojnie, jasno.

W Kuryerze Odeskim czytamy: „Dziś 20. września (2. października) o godzinie 3ciej z południa odpłynęła z Odessy do Liwadyi deputacya od obywateli miasta tutejszego dla powitania Ich Ces. Mości Cesarza i Cesarzowej z powodu szczęśliwego przybycia na południowy brzeg Krymu, oraz dla ponowienia najpoddanniej-szych uczuć, wynurzonych przez obywateli odeskich w poprzednim ich adresie, i podziękowania za nadaną miastu Odessie ustawę municypalną, zatwierdzenie uniwersytetu i budowę drogi żelaznej. Obok tego tutejsze zgromadzenie kapców poruczyło deputacyi upraszać Jej Ces. Mości, aby raczyła przyjąć od tegoż w podarunku statue marmurową, wyobrażającą Penelopę, dla upiększenia ogrodu w Liwadyi. Deputacya ta złożona z siedmiu obywateli miejskich pod przewodnictwem burmistrza A. Paszkowa udała się w tym celu na parowcu „Argonauta“ najętym umyślnie od rosyjskiego towarzystwa żeglugi parowej i handlu. Przy wyjściu parostatku z portu tutejszego dały się słyszeć z niego wystrzały armatnie przy odgłosie orkiestry.

Telegram z Petersburga z 23. b. m. donosi: Dzisiejszy *Journal de St. Petersburg* oświadcza, że rozszerzona w dziennikach zagranicznych pogłoska o rozmowie połączonej z pogroźką między rosyjskim pełnomocnikiem w Konstantynopolu i Aali Baszą względem sprawy polskiej jest zupełnie bezzasadna. Ani postępowanie Porty ani też obustronne stosunki nie usprawiedliwiają tej pogłoski.

Kronika.

(Zaburzenie spokojności publicznej.) D. 22. b. m. na rozprawie ostatecznej w lwowskim e. k. sądzie krajowym skazani zostali według §. 66 k. k. za zaburzenie spokojności publicznej przez udział w powstaniu: Iwan Baran 32 l. wyrobnik na 8 dni więzienia, Karol Wiśnicki 16 l. krawiec, Ferdynand Gabor 25 l. szewc, Piotr Pękysz 17 l. szewc na 3 dni więzienia.

(Kradzież z włamaniem się.) W nocy z 26. na 27. września r. b. włamał się nieznany złooczyńca do grecko-katolickiego kościoła w Stryhańcach w obwodzie stanisławowskim, i skradł 132 zł. w. a. Wszelkie poszukiwania policyjne za sprawcą tej kradzieży były dotąd bezskuteczne.

Ostatnia pocztą.

Z Tarnowa donoszą nam z d. 24. b. m., że oddział powstańców, który pod Baranowem przeszedł przez Wisłę do Królestwa liczył około 700 ludzi. Oddział ten jak słychać został przez Rosyan pobity i rozprószony. Dotychczas przytrzymało w Tarnowskim obwodzie 60 zbiegów z tego oddziału. Około 300 powstańców pod dowództwem Waligórskiego obozowało dnia 21. b. m. po tamtej stronie granicy obwodu Rzeszowskiego powyżej Kurzyny pod Gozdem. Pięciu przeszło na tę stronę i zostali pojmani. W północno zachodnim kierunku od Golec ciągnął inny oddział powstańców; niewiadomo w jakiej sile i pod czyjsem dowództwem. Rosyanie ciągną od Janowa i Biłgoraja. Wkrótce przyjdzie do walki.

Dalsza wiadomość z dnia 24. b. m. z Tarnowa donosi, że dnia 22. po południu powstańcy pod dowództwem Waligórskiego i Slaskiego w sile 700 pod Łązkami zupełną ponieśli klęskę. Pod Chwałowicami przechodzą do powiatu Rozwadowskiego. Wielu rannych, między nimi Slaskiego, tudzież znaczną ilość broni, koni i amunicji przytrzymało e. k. wojsko.

O tej samej klęsce donoszą z Rzeszowa z dnia 24. b. m. Dnia 22. po południu zaszła pod Borowem walka między powstańcami pod Waligórskim i Slaskim a wojskiem ces. rosyjskim; rezul-

La France zapewnia, że dokumenta żółtej księgi będą w tym roku nader zajmujące, znajdować się w niej będą depesze względem Meksyku i Polski dotąd nieogłoszone.

W sprawie polskiej zupełna nastąpiła cisza, dzienniki nawet mniej się już nią zajmują. Zdaje się, iż przed otwarciem ciała prawodawczego nie nowego w tej sprawie na jaw nie wyjdzie.

Cesarz odbierał wczoraj przysięgę od panów Rouland, Ferande de la Roguette i Chaix d'Estange. *Monitor* dodaje, iż Jego cesarska Mość dziękował im za to, że zrzekli się godności senatorskiej dla objęcia posad większej czynności wymagających.

Z Marsylii pisza, iż przybyły tam szczątki kolonii polskiej w Skodarze w Albanii, w celu udania się do powstania polskiego, tak jak dawniejsi ich towarzysze. Zaopatrzeni oni zostali w futra i ciepłą odzież dla przebycia zimowej w Polsce kampanii.

Włochy.

Rzym, 14. października. (*Różne wiadomości.*) Wczoraj około południa przybył tu Król Maxymilian bawarski, którego się od tygodnia spodziewano. Podróż jego z Marsylii była bardzo przykra a nawet niebezpieczna, z powodu ciągłej burzy, i mówiono nawet, iż statek królewski zmuszony był szukać schronienia na wyspie Korsyce. W dworcu centralnej drogi żelaznej, przy turmach Deeklecyana, Jego królewska Mość przyjmowany był przez Króla Franciszka neapolitańskiego i bratniego Trani, którzy wraz z małżonkami swymi przybyli na przywitanie wysokiego krewniaka swego. Ze strony Papieża przybyli w tym celu maggiordomo, Monsignor Borromeo Arese, i maestro di Camera, Monsignor Pacea. Król Maxymilian udał się zaraz do wili Maltejskiej, własnością ojca jego będącej, i rezydować tam będzie w czasie pobytu swego w Rzymie. Dzisiaj Jego królewską Mość odwiedził Król Franciszek neapolitański i jego rodzina, następnie zaś Król Maxymilian udał się do Watykanu dla odwiedzenia Papieża. Królowa wdowa Teresa neapolitańska przybyć ma do Rzymu z końcem bieżącego miesiąca; synowie jej wstąpili do armii austriackiej. — Papież odbiera ciągle adresy z różnych stron Polski z podziękowaniem za modły, które za Polskę nakazał.

Turyń, 18. października. Według doniesień z Caprery, zdrowie Garibaldeggo znacznie polepszyć się miało. Chodzi on już bez kul, opiera się tylko czasami na niej. Syn jego Menotti Garibaldi udał się do Genui, dla załatwienia osobistych spraw swoich.

Król Wiktor Emanuel udać się ma do Vergato i Pracchia, dla zwiedzenia drogi żelaznej, która z Bononii do Florencyi otwarta być ma. Król ma wrócić do Turynu na otwarcie izb. Królewicz Humbert wyjechał już do Neapolu, gdzie przez całą zimę zabawić ma.

Turyń, 20. października. (*Podróż Króla Wiktora Emanuela.* — *Róże wiadomości.*) Król Wiktor Emanuel udać się ma do południowych prowincyi w pierwszych dniach miesiąca listopada. Pojedzie najprzód do Ankony i będzie obecnym przy uroczystym otwarciu drogi żelaznej do Foggia, z Foggii zaś uda się łodem do Neapolu. Na wodach neapolitańskich Król odbędzie rewie zebranej tamże floty piemonckiej. Z Neapolu popłynie morzem do Piombino a z tamtąd pojedzie do Florencyi, gdzie kilka dróg żelaznych uroczyscie otwarte będą. z Florencyi zaś Król prosto do Turynu powróci. Cała podróż królewska trwać ma 14 dni. Parlament w dniu 17. listopada otwarty być ma; mówią, iż Król osobiście go otworzy.

Z Turynu do Paryża odejść ma według doniesień *Jen. Kor. austr.*, depesza niesłychanej formy i treści. Pan Drouyn de Lhuys nie byłby nawet w stanie przyjęcia jej, gdyby się poważono doręczyć mu takową. W depeszy tej wyrażona być ma nieodzowna dla Włoch konieczność, dojścia do załatwienia kwestyi rzymskiej i weneckiej, i p. Visconti-Venosta odpowiadać w niej ma stanowczo na również stanowcze oświadczenie gabinetu francuzkiego.

Królewicz Humbert przybył dnia 14. do Neapolu z adjutantem swoim, jenerałem Genova di Revel, ministrem wojny Cugia, i licznem orszakiem wojskowym. Przyjmowany był w porcie przez municypalność i naczelników władz stolicy, na placu zaś zamkowym ustawiona była gwardya narodowa i garnizon wojskowy. Jak powszechna augsburgska gazeta donosi, przyjęcie miało być zimne, zwłaszcza ze strony większej części ludu, nawet gwardya narodowa nie licznie się zebrała. Za przybyciem do zamku królewicz wyszedł na balkon, nie jednak nie przemówił. Wszystko skończyło się na defilu wojska i gwardyi narodowej.

Ulewy zrobiły wielkie szkody w Lombardyi, zwłaszcza w okolicach Piacenzy, gdzie Pad zerwał most nowo wystawiony.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 22. października. *Dzien. Powsz.* ogłasza następujący buletyn z widowni powstania:

O rozbiciu w dniu 2. (14.) października w lasach Osówki w powiecie Mławskim bandy Orlika, otrzymano od jenerał-lejtnanta Semeki następującą wiadomość telegraficzną:

Oddział pod dowództwem podpułkownika Dobrowolskiego składał się z dwóch kompanii piechoty, 50 kozaków i 30 objeszczyków Hersdorfa. Banda licząca 600 ludzi dowodzili Orlik, Francuz Gauchetauf, Włoch Lencizza i Zameczek. Zginęło 100 buntowników, w tej liczbie Gauchetauf i Lencizza; raniono wielu; ujęto 26 i Orlika; zabrano 70 karabinów i 18 koni. Ze strony wojska jest 2ch ranionych kozaków i 2 konie zabite.

